

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 201. Quid sit fidei-commissum & substitutio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

promissum favorabilis testamenti, occultè re tinerè ex bonis Titii , tum quia compensatio occulta non habet locum , nisi ubi est debitum certum , secundùm dicta P: 1: N: 962, tum quia necdum fuit assignatio testamentaria, sed tantùm animus assignandi. 2: Less: Casu 13: dicit probabile esse, quòd possit retinere catenam, aut accipere, quanti valebat, quia Titius agendo cum Aurifabro, satis significavit voluntatem suam esse, ut eam faceret Cajæ, & videtur sufficere talis implicita donatio, ex vi cujus provenisset donatio expressa, nisi mors intervenisset; item virtualis donatio, qualis hæc est, videtur in foro conscientia eandem vim habere, quam haberet expressa. Addit Jure naturali per voluntatem transferri dominia, si voluntas signo externo declaretur, quod videtur factum, quando jussit catenam in eum finem fieri. Oppositum videtur probabilius, quia ut donatio valeat secutâ morte donantis, debet res aliquo modo fuisse tradita, uti dictum est hîc n: 806, res autem hîc non fuit tradita, sed tradenda, multò minùs occultè accipere poterit, quanti catena valebat, quia debitum non est certum.

1121 Q: 201: Quid sit fidei-commissum & substitutio. R: §: 1: Fidei-commissum, est ultima voluntas, quâ Testator hæredem verbis precariis vel præceptivis gravat, ut hæreditatem totam vel ejus partem alteri restituat. Aliud est *universale*, quo tota hæreditas vel pars ejus aliquota committitur restituenda, & sic per fidei-commissum, uti & per codillos, potest indirectè institui hæres, nempe committendo fidei hæredis primi, ut hæreditatem vel aliquotam ejus partem alteri cedat. Aliud est *particulare*, quo nec tota hæreditas, nec aliquid velut pars illius committitur restituenda, sed tanquam aliquid

aliquid ab hæreditate distinctum, & tum re ipsa non differt à legato, uti habetur L: 2: Cod: *Communia de legatis*: jure tamen novissimo per hoc solet distingui, quòd fidei commissum particulare fiat verbis ad hæredem directis, v: g: hæres meus numerabit Titio 100: è contrà legatum verbis ad legatarium directis, v: g: lego Titio 100: æqualem autem obligationem causant verba in fideicommissis, sive sint precaria sive præceptiva, uti habetur §: 3: Inst: *De singulis rebus per fideicommissum*.

§: 2. Substitutio, est unius in alterius locum ad rem aliquam in ultima voluntate vocatio: Est autem duplex, directa & indirecta: Directa est, per quam substitutus hæreditatem testatoris consequitur immediatè & sine ministerio alterius primi instituti, uti si testator dixerit, Titius sit hæres, aut si hic non erit, sit Cajus: Indirecta est, per quam committitur fidei directi hæredis, ut hæreditatem tradat alteri, ideòque etiam dicitur fideicommissoria, quia substitutus accipit hæreditatem, non directè à testatore, sed à fideicommissario, uti si dixerit, Titius sit meus hæres, quem rogo, ut quando morietur, rem Cajo restituat: Differunt autem hæ duæ substitutiones, 1: Quòd directè institutus fiat verus hæres, & dicitur hæres fiduciarius; alter autem non fit strictè hæres, sed tantùm dicitur hæres fideicommissarius: 2: Directè substitutus potest obtinere hæreditatem, quamvis eam non obtineat primò institutus; è contrà indirectè substitutus nihil accipit, nisi priùs habuerit primò institutus, unde si hic moriatur ante testatorem, indirectè substitutus nullum habet jus: 3: Directè institutus acquirit hæreditatem sine diminutione; è contrà indirectè substitutus perdit quartam partem,

tem, secundum L. Trebellianicam, de qua dicitur n. 1171.

1123 Q. 202. An ille, qui originale testamentum vel alias literas in favorem sui factas amisit, possit privatim simile instrumentum confingere. R. §. 1. Si ablit præjudicium tertii, per hoc non committeretur crimen falsi, ut tenent Nav. & Saa apud Mend. in stat. d. 13. q. 16. uti nec ille est falsarius, qui in re aliqua mutat scripturam, dummodo veritati innitatur, uti docent Gravet. Alciat. Menoch. & alii cum Mend. n. 249. quia crimen falsi est *perversio veritatis cum dolo & alterius jactura*, quod hic non est.

1124 §. 2. Licet substituendo tale instrumentum nulli inferatur præjudicium, id tamen est illicitum, & merito puniret forum externum, quia cum sic dari posset occasio fraudum, merito id reprobatur Respub. ita Bald. Fas. Barb. Covarr. l. 1. Variarum. c. 2. n. 3. Laym. l. 3. t. 3. p. 1. c. 4. n. 3. Non esse autem mortale, docent Caj. & Saa; Et quamvis aliquis dicere possit hoc non esse nequidem contra veritatem, eò quod directe intendatur tantum recuperatio vel conservatio rei suæ, licet per accidens alii decipiantur, putantes esse primum ac genuinum instrumentum, tamen Covarr. Laym. Mend. n. 252. melius dicunt esse etiam contra veritatem, quia talis intendit suam utilitatem per hoc, quod aliis suadebitur illud esse primum instrumentum, ergo intendit aliorum errorem & deceptionem: deinde saltem scripto testatur eam esse subscriptionem Notarii vel alterius disponentis aut testantis, quod falsum est. Ex eadem ratione putat Mend. n. 253. eum peccare contra veritatem, qui utitur tali instrumento per alium confecto.

DUBIUM